

Täysistunto

Torstai 21.10.2021 klo 15.59—21.48

2.1. Suullinen kysymys vanhusten kotihoidosta (Minna Reijonen ps)

Suullinen kysymys SKT 180/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.00 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Omavalvonnan piti korjata vanhus-
tenhoidon ongelmat, mutta nyt Tampereella on tullut ilmi vakavia puutteita kotihoidossa
aluehallintoviraston tehtyä yllätystarkastuksen. Avin mukaan epäkohdat vaaransivat koti-
hoidossa olevien asiakkaiden hyvän hoidon. Puutteita oli niin aterioväleissä, lääkkeiden
annosteluajankohdissa ja säilytyksessä kuin työvälineissäkin. Henkilöstö koostui pääosin
sijaisista, listalla oli jo työnsä lopettaneita työntekijöitä, kirjallisia työsopimuksia ei ollut,
eikä päivystyspuhelimeen vastattu. Henkilöstöpuutteita on ilmennyt muuallakin, kuten esi-
merkiksi Juankoskella. Hyvä hallitus, onko Tampereen esimerkin perusteella omavalvon-
ta mielestänne jatkossakin riittävä valvonnan muoto, vai mitä konkreettisia toimenpiteitä
aiotte tehdä tilanteen korjaamiseksi?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.01 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa
puhemies! Minusta edustaja Reijosen kysymys on erinomainen, ja on hienoa, että me
voimme näistä puhua. Kiinnitin tähän samaan tapaukseen huomiota, ja on sanottava, että
omavalvontaa tarvitaan, sitä tarvitaan joka tapauksessa. Järjestäjällä pitää olla vastuu siitä,
minkälaisia palveluita on järjestetty, mutta myös tuottajan näkökulmasta mittarin pitää vä-
rähtää silloin, kun mennään pieleen. Mutta se ei aina riitä, ja tässä esimerkissä hyvää on se,
että meidän valvontaorganisaatio toimii. Tähän tilanteeseen on käytännössä valvovan vi-
ranomaisen puolelta puututtu.

Tämä kertoo ikävästä tosiasiasta, että meidän kotihoidon palvelut vaativat myös uudis-
tamista, ja siksi saliin ollaan tuomassa vielä ennen tämän istuntokauden päättymistä van-
huspalvelulain kakkosvaiheen uudistus, jossa on tarkoituksena uudistaa kotihoitoa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka
haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla
seisomaan. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2021 vp

16.02 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kotihoidon lisäksi omaishoitoon liittyy vakavia ongelmia. Omaishoitajien tilanne oli jo ennen koronapandemiaa heikko, ja heidän yhteiskunnalta saamansa tuki riippui pitkälti asuinkunnasta. Koronapandemian myötä tilanne hankaloitui entisestään, kun esimerkiksi intervallihoitoja peruttiin. Omaishoitajat eivät saaneet tarvitsemaansa hengähdystaukoa raskaasta työstään. Moni omaishoitaja kokee, ettei yhteiskunta arvosta heidän tekemäänsä työtä, ja tähän näkemykseen on helppo yhtyä, kun katsoo, millä tolalla omaishoitajille tarjottavat palvelut ovat. Perussuomalaiset esittävät vaihtoehdossaan omaishoidon tukea täysin verovapaaksi. Hyvä hallitus, aiotteko omaishoitajien tukemiseksi yhtenäistää omaishoitajille tarjottavat palvelut koko maassa — koko maassa — ja säättää omaishoidon tuen verovapaaksi — verovapaaksi?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.04 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset tarttuvat kysymyksessään varmasti koko eduskuntaa huolestuttavaan ikäihmisten arkeen ja erityisesti omaishoitajien asemaan. Viime vaalikaudella omaishoitoon kohdistettiin merkittävä lakiuudistus ja myöskin kuntien valtionosuuksia korotettiin nimenomaan omaishoitajien aseman parantamiseksi. Suotavaa on, että kuntapäätäjät ovat tuota lakia käytännössä noudattaneet ja myöskin lisärahat omaishoitoon kohdistaneet. Niin ikään tämän hallituksen ohjelmassa omaishoito noteerataan, mistä ministeri Kiuru varmasti kertoo mielellään lisää. Omaishoidon tuen verottomuutta ei hallituksen ohjelmassa ole.

Mitä tulee käytänteiden yhtenäistämiseen, se kyllä tulee tapahtumaan kunkin hyvinvointialueen tasolla ja pääsemme eroon ongelmasta, jossa naapurikuntien omaishoitajia ja -hoitettavia on voitu kohdella hyvinkin erilaisella tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

16.05 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mikrofoni päälle.

Arvoisa herra puhemies! Kotihoidon tilanne vaatii todellakin kiireesti korjaamista ja panostuksia. Meillä on pyörövisysteemi Suomessa: ikääntynyt ihminen hakeutuu päivystykseen, mutta hänet kotiutetaan sieltä hyvin pian takaisin omaan kotiin, ja apua ja tukea ei hänelle tule riittävästi, ja pian hän on taas siellä päivystyksessä hakemassa itselleen apua. Eli kotihoitoon tarvitaan lisää resursseja. Tästä seuraa kysymys, mistä me löydämme niitä resursseja.

Olette tuoneet lain henkilöstömitoituksesta, ja henkilöstömitoitus nousee vuosittain. Vuonna 23 sen tulisi olla 0,7. Kunnista on nyt tullut viestiä, että tämä teidän tavoitteenne nostaa henkilöstömitoitusta on mahdotonta toteuttaa. On jopa sanottu, että laki tulee perua. Mitä vastaatte tähän? Millä tavalla hoidatte tämän henkilöstömitoitusasian niin, että näin tärkeää lakia ei peruta vaan että meillä riittää hoitajia niin kotihoitoon kuin myös ympäri-vuorokautiseen hoivaan, [Puhemies koputtaa] sillä vanhusten aika on juuri nyt?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Ministeri Kiuru, olkaa hyvä.

16.06 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaaminen on aivan a ja o, ja yhdyn siihen edustaja Juvosen näkemykseen, että meillä kotihoidossa on nimenomaan hurjia puutteita siinä, onko henkilöstöä tarpeeksi. Tässä Tampereen esimerkissä, josta Reijonen aikaisemmin puhui, se tulee myös todistetuksi. Tämä epäkohta ei poistu, ellei myös lainsäädännöllisesti pystytä parannusehdotuksiin.

Sama koskee jo tehtyä eduskunnan ison salin päätöstä siitä, että hoitajamitoitus otetaan tehostetussa palveluasumisessa tiukemmin käyttöön. Jos me emme tekisi tätä, me emme saisi tätäkään porukkaa töihin, koska ne säälliset olosuhteet myös henkilöstön näkökulmasta on turvattava. Tähän hankkeeseen olisi pitänyt lähteä jo ajat sitten, ja on erittäin tärkeätä, että niin vahva eduskunnan tuki saatiin sille hankkeelle.

Tämä on myös tärkeä viesti, jonka edustaja Juvonen totesi ja jonka vahvistan vielä tässä, että näin tärkeää muutosta ei tule perua, [Puhemies koputtaa] vaan tulee etsiä keinot, [Puhemies: Kiitoksia!] millä hoitajien määrä vakiinnutetaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.